

Dünden Bugüne Egemenlik ve Milli İrade Anlayışı

İçeriği Yazan: [Mechulyolcu](#) [1] Zaman: Per, 13/11/2014 - 17:45

Yazar: Mechulyolcu

Yazının Yazıldığı Tarih: 10.11.2014

Genel olarak milli irade, halkoyu ile seçilerek parlamentoya girip, ülkeyi yönetme yetkisini ele geçirmek şeklinde izah edilmektedir. Milli iradenin anlamını ve uygulanış şeklini görmek için tarihin sayfalarını birer birer aralayıp, günümüze kadar irdelememiz gerekmektedir. İyi bir araştırma yaptığımızda, milli irade anlayışının görüldüğü gibi uygulanmadığını; geçmişten günümüze kadar, egemenlik ve milli irade kavramlarının nasıl yorumlandığını ve kimler tarafından nasıl akamete uğratıldığını görebiliriz.

Bilindiği üzere; 15. ve 17. yüzyıllar, Avrupa'nın Rönesans ve reform hareketleriyle sarsıldığı yıllardır. Tüm Avrupa'yı kuşatan bu iki önemli gelişme, egemenlik ve milli irade anlayışının ortaya çıkmasına neden olmuştur. İtalya'da başlayan Rönesans hareketlerinin temel amacı, Orta Çağ anlayışı ile yenilikçi (Reformist) anlayış arasında bir köprü kurmak olmuştur.

Matbaanın bulunması, Yunan filozof ve bilim insanlarının eserlerinin çeşitli dillere çevrilerek basılmasını ve geniş halk kitlesine ulaşmasını sağlamıştır. Böylece insanlar için aydınlanma dönemi başlamıştır. Bu süreç ile birlikte, deneysel düşünceler canlandırılmış ve insan hayatının merkezine oturtulmuştur.

Hümanist fikirler ve akımlar da bu gelişmeler sonrasında ortaya çıkmıştır. Reform hareketleri de; 15. ve 17. yüzyılları arasında dinsel bir akım olarak kendini göstermiştir. Reform hareketlerinin önderi, Alman Martin Luther'dir. Luther, din ada-mı sıfatıyla, kiliselerin Hristiyanlardan haraç aldığını, zenginlerden ve siyasi yönetimden bağış aldığını ve dinsel temalı hediyelik eşya satışlarıyla zenginleşip yozlaştığını haykırmak için Almanya'nın Berlin kentinde bir protesto yürüyüşü düzenlemiştir.

Kilise yönetiminden şikâyetçi olan pek çok din adamı ve Hristiyan, Luther'in bu protestosuna destek vermiştir. Bu dinsel akım, Fransa'ya, İngiltere'ye ve Kuzey Avrupa ülkelerinin tamamına yayılarak, Hristiyanlığın üçüncü mezhebi olan Protestanlığı ortaya çıkarmıştır. Egemenlik kavramı, Orta Çağ yöneticileri tarafından ilginç bir şekilde anlaşılmış ve uygulanmıştır.

Krallar, yönetme haklarının Tanrı tarafından kendilerine verildiğini; bu nedenle krala karşı gelenler, Tanrı'ya isyan etmekle suçlanarak engizisyon mahkemeleri tarafından idam edilmiştir. Bu karanlık dönemde insanlar, hak ve hukukunu savunacak bir merci bulamamış, hiçbir fikir ileri süremeden krala boyun eğmek zorunda bırakılmıştır.

Bu karanlık zihniyet, Rönesans ve reform hareketleriyle son bulmuş, karanlık ve baskıcı dönemin yerine akıl, mantık ve bilim ön plana çıkmıştır. Böylece yenilenme hareketleri, kan ve gözyaşı ile dolu bir süreç sonrasında bilgi ve uygarlık çağının kapılarını açmıştır. Artık insanlar, aydınlığa açılan bu kapıdan körü körüne biat edip, boyun eğen insanlar olarak değil; düşünen, fikir üreten, tartışabilen, olayları akli ve mantığı ile sorgulayabilen insanlar olarak girmişlerdir.

Bundan böyle krallar, Tanrı'dan aldıkları hâkimiyeti halka devretmek ve halk egemenliğini tanımak zorunda kalmıştır. Egemenlik anlayışı ise, halkın oyu ile seçilip, parlamentoya giren yöneticiler tarafından telaffuz edilmiştir. Yani milleti temsilen yönetici olmuşlardır. Siyaset Bilimci ve Anayasa

Hukukçusu olan Prof. Dr. Zafer Tuna, milli iradeyi şu şekilde yorumlamıştır; “Milli irade; 1789 Fransız İhtilali’nin bir sonucudur. Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir, öz cümlesinin amacı da, egemenlik tacının kralın başından alıp, milletin başına koymaktır.”

Fransız Kamu Hukukçusu Leon Duguit ‘in milli irade anlayışı şu şekildedir; “Millet, diriler kadar ölüleri de kapsayan geçmiş ve gelecek kuşakları da içine alan teorik ve soyut bir kavramdır. İrade ise sadece gerçek kişilere ait bir olgudur. Soyut kavramların iradesi olmaz. Öyle ise, milli irade ya da hâkimiyet diye bir şey olamaz ve tamamen efsaneden ibarettir. Bir edebiyat sözcüğüdür.”

Mustafa Kemal Atatürk ise, milli iradeyi şu şekilde izah etmiştir; “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” Bir başka sözünde; “İki Mustafa Kemal vardır: biri benim, et ve kemikten, geçici Mustafa Kemal. Diğeri, ölümsüz Mustafa Kemal. O’nu ‘ben’ kelime-siyle anlatamam; o ben değildir, o bizdir! O, ülkemizin her köşesinde yeni fikir ve yeni hayat için, büyük ülkü için uğraşan aydın ve savaşçı bir topluluktur. Ben, onların rüyasıyım sadece. Benim girişimlerim, onların özlemini çektikleri şeyleri tatmin içindir. O Mustafa Kemal sensin; o Mustafa Kemal sizlersiniz, hepinizsiniz. Geçici olmayan Mustafa Kemal, yaşaması ve başarılı olması gereken, Ölümsüz Mustafa Kemal sizlersiniz”

Mustafa Kemal’in bu açıklamalarını dikkatle okuduğumuzda; çok önem verdiği milli irade ve egemenlik kavramını geniş bir perspektiften değerlendirdiğini ve ölümsüzlüğü şahıslara değil, millete mâl ettiğini anlarız. 2. Dünya Savaşı’ndan sonra egemenlik anlayışı, diktatörlerin ortaya çıkmasıyla yok olmuştur.

İtalya’da Benitto Mussoloni, Almanya’da Adolf Hitler, halkın oyu ile seçilerek iktidar olmuştur. Bu diktatörler, yasama organlarını ve devletin diğer imkânlarını siyasi amaçları doğrultusunda kullanarak, egemenlik ve milli irade anlayışını yok etmiştir. Faşist yönetimler, halkın sandık demokrasisine olan güvenlerini böylece yok etmiştir.

Bu nedenle; bu diktatörler, halkoyu ile gelen diktatörler olarak tarihe geçmiştir. 1789 Fransız İhtilali ile Tanrısal özelliğini kaybeden ‘egemenlik’, bu kez de ‘sınırsız ve mutlak olma’ özelliğini kaybetmiştir. Halkoyu ile iş başına gelen hükümetler, tarihten dersler çıkararak devlet ilkeleri içinde yetkilerini sınırlandırmıştır.

Bu durum; ‘Hukuk Devleti’ anlayışını ortaya çıkarmış ve tüm çağdaş demokrasilerde temel kural olarak kabul edilmiştir. Hükümetlerin çıkardığı tüm yasaları denetleyen Anayasa Mahkemeleri kurularak, sandıktan çıkan sayısal üstünlük ile hükümetlerin her istediğini yapabilme yetkisi Orta Çağ’ın karanlığına terkedilmiştir.

Türkiye’den milli irade manzaraları ve Vandalizm’in öteki yüzü: Şu anki hükümetin icraatlarının tamamına baktığımızda, demokrasiyi hedefe götüren bir araç olarak gördüğünü görürüz. Günümüz hükümetine göre milli irade; sandıktan çıkan oy çoğunluğu ile parlamentoya girip, devleti ve halkı istediği gibi yönetme hakkıdır.

Nitekim üç dönemdir sandıkla işbaşına gelen hükümet kanunları, yasaları, yasama organlarını, hâkimleri, savcılarını, mahkemeleri, MİT’i, milli eğitimi, sendikaları, diyaneti, emniyet teşkilatını, basın ve medyayı siyasi amaçları doğrultusunda kullanabilmek için başbakanlığa bağlamıştır. Hükümet, bu ve benzeri düzenlemeleri yaparken gücünü genellikle anayasadan değil, parlamentodaki sayısal üstünlüğünden almıştır.

Parlamentodaki sayısal üstünlüğünü kullanarak torba yasaları, kanun hükmünde kararnameleri ve bakanlar kurulu kararlarını hızla çıkararak yürürlüğe koymuştur. Hükümet, ülkeyi kanunlarla ve kararnamelerle yönetmeyi tercih ettiği için Türkiye’yi hukuk devleti olmaktan çıkarmış; kanunlar ve kararnameler ülkesine dönüştürmüştür.

Hitler ve Mussoloni icraatlarına baktığımızda, mevcut hükümetin tüm uygulamalarının bu dönemlerle birebir örtüştüğünü görürüz. Bu sebeptendir ki; ülkemizin geleceği bir avuç seçilmişin insafına ve keyfi uygulamalarına terk edilmesi ilerleyen dönemlerde çok sakıncalı sonuçlar doğuracaktır.

Oysa millet diye bir realite vardır. Ülkemiz ve milletimiz adına hayati önem taşıyan yasalar, mutlaka referandum yoluyla çıkarılmalıdır. Üç dönemdir vatandaşların ensesinde boza pişiren günümüz

hükümeti, milli irade ve egemenlik kavramlarını rafa kaldırmış; zorbalığa, polis gücüne ve iç istihbarata da-yalı fişleme yöntemleriyle insanlarımız arasında ayırım yapan, ona göre iş, aş ve imkân sağlayan bir yönetim biçimi icat etmiştir.

Yüzlerce masum vatandaşın ölümüne neden olan Gezi olaylarını, Soma, Ermenek ve daha başka faciaları akıl ve vicdan süzgecinden geçiren her yurttaş; milli iradenin nasıl ayaklar altına alınıp, yok edildiğini anlayabilir. Vandalizm'in Öteki Yüzü: PKK Terör Örgütü'nün yıllarca Doğu ve Güneydoğu illerimizde kamu binalarına, kamuya ait araç ve gereçlere, köy korucularına, öğretmenlere, güvenlik güçlerine, Atatürk heykellerine, bayrağımıza ve okullarımıza ateşli saldırılar düzenleyerek kamu düzenini alt-üst etmektedir.

Bununla da yetinmeyen dış güçlerin piyonu kalles PKK, kallesliğine yakışan bir şekilde hain tuzaklar kurarak Mehmetçiklerimizi şehit etmektedir. Elbette bunun adı Vandallıktır. Gezi eylemleri sırasında bazı provokatörler, etrafı yakıp-yıkarak kamu düzenini bozmuştur. Bu eylemin adı da kesinlikle Vandallıktır.

Hükümetin bu olaya verdiği en güzel isim bence budur ve doğrudur. Gelişen bu olaylar, hükümet marifetiyle Vandalizm'in kamuoyuna yansıtılan yüzüdür. Ya öteki yüzü? -17-25 Aralık 'Yolsuzluk ve Rüşvet Operasyonları' ülkemizde yapılan yolsuzluğu, rüşveti ve hırsızlığı gözler önüne sermiştir. Bu operasyonlarla, bazı bakanlar ve oğulları, başbakan oğlunun ve İran asıllı Rıza Sarraf'ın yolsuzluk, rüşvet ve kara para akladığı sesli ve görüntülü olarak ortaya çıkmıştı.

Hükümet, ortaya çıkan bu belgelere 'montaj ve F Tipi Örgüt' işi diyerek, hazırlanan yolsuzluk ve rüşvet dosyalarının bü-yük bir kısmını buharlaştırmış, geri kalanına da takipsizlik kararı verdirerek suçluları aklamıştır! Oysa ses ve görüntüler, çeşitli inceleme kuruluşları tarafından incelenerek orijinal olduğu ispat edilmiştir.

Bu durum, siyasilerin gölgesinde bir takım insanların kamu hazinesini yağmaladığını göstermiyor mu? Bu rezaletler, siyasi ahlakı yerle bir etmemiş midir? Ortaya saçılan bu kirli işler, siyasilere duyulan güvene indirilen büyük bir 'balyoz' değil midir? Bu kirli işlere bulaşanların hukuk önünden kaçırılarak, aklanması Vandallığın ta kendisi değil midir? -AOÇ, Kemal Atatürk'ün mirası olduğu için kesinlikle doğal yapısının bozulması söz konusu olamaz.

Dönemin başbakanı, AOÇ'nin yapısını bozarak buraya bir cumhurbaşkanlığı köşkü yaptırmak için düğmeye basmıştı. Yargıtay, yürütmeyi durdurma kararı verdiğinde, dönemin başbakanı "gücünüz yetiyorsa gelin durdurun" diyerek, hukuk devletine meydan okumuştur. Başbakanın mahkeme kararlarını hiçe sayması; benzer durumlarda vatandaşlara da meydan okuma hakkı tanıyacak niteliktedir.

Mahkemeler, vatandaşlara böylesi durumlarda cezai müeyyideler uygulayıp, seçilmişlere herhangi bir cezai müeyyide uygulamaması çifte standart değil midir? Bu durumda, anayasal düzenin bozulmasıyla kamu düzende bozulmuş olmayacak mı? Hülasa, başbakanın bu tavrı Vandallık değil de nedir? -Gezi eylemlerinde, emniyet teşkilatına orantısız güç kullanma yetkisinin verilmesi, milli iradeye zulmetmek değil midir?

Kamu düzenini sağlamak adına, ölümle sonuçlanan bir başka düzensizliği meşru görmek Vandallık değil de nedir? -301 emekçinin hayatına mâl olan Soma faciası sonrasında, bölgeye giden ilgili bakanlar ve başbakan, halkın haklı tepkisiyle karşılaşmıştır. Başbakan, tepki gösteren vatandaşların üzerine yürüyerek; "ne söyleyeceksen gel yüzüme söyle! İsrail dölü seni!" diye azarlayıp, yumruklaması ve korumalarına da göstericileri tekme-tokat dövdürmesi Vandallığın sözlü ve fiili tezahürü değil midir? -Yanında annesi olduğu halde, sıkıntılarını başbakana anlatmak isteyen çiftçimize başbakan; "ananı da al git. Sen kime oy vereceğini biliyorsun zaten" diyerek, hem anasını hem çiftçiye aşağılaması Vandallığın sözlü tezahürü değil midir? -Irak'ın emperyalist ABD tarafından işgal edildiği sırada, ABD'de bulunan başbakan; "ABD askerlerinin salimen ülkelerine dönmeleri için dua ediyoruz. Bizde terörle mücadele ederken birkaç kelle şehit veriyoruz" diyerek emperyalist askerleri onurlandırıp, Mehmetçikimizi aşağılaması kamu vicdanını derinden yaralamıştı.

Peki, kamu vicdanını sızlatan ve Mehmetçikimizi aşağılayan bu durum, Vandallığın sözlü tezahürü değil midir? -Dönemin başbakanı, "Ergenekon davalarının savcısı benim" diyerek, düzmece belgelere

dayanarak paşalarımızın, subaylarımızın, gazeteci ve bilim insanlarımızın Silivri ve Hasdal zindanlarında çürümesine neden olmuştur.

Peki, bu Vandallık değil midir? Toparlayacak olursak; tarihi bir süreçten geçtiği için 'milli irade ve egemenlik' kavramlarını evrensel bir anlayış olarak değerlendirebiliriz. T.C. Devleti'ni Kuran Kemal Atatürk'e göre 'milli irade' cumhuriyeti kuran iradedir. Bu irade, halkın tamamını kucakladığı gibi aynı zamanda millet olma iradesini de temsil etmektedir.

Başka bir deyişle; T.C. Devleti'ni kurmak üzere 23 Nisan 1920 yılında iradesini ortaya koyan Türkiye halkı aynı zamanda Türk Milleti olma iradesini de o gün ortaya koymuştur. T.C. Devleti'nin temel prensibi; bağımsız bir Türkiye'dir. NATO, ABD ve AB güdümünden arındırılmış bir Türkiye'dir.

Türkiye'nin savunma gücünün, ekonomisinin, tarımının, sanayisinin, milli eğitiminin, iç ve dış siyasetinin milli bir çizgide yeniden inşa edilmesidir. Atatürkçü görünenlerden ve Allah ile aldatanlardan uzak, Türk Milleti'nin menfaatlerini savunan, aydınlık bir geleceği inşa etmek için öngörülü, liyakatli ehliyetli, temiz ve bilimsel çalışmalarla yeni ufuklar açacak projeler üretmektir.

Sayısal çoğunluğuna güvenerek, devlet imkânlarını milli irade üzerinde demir bir yumruk gibi kullanan yöneticilerin vicdanen, aklen, ilmen ve fikren yeniden sorgulanması gerektiğine inanıyorum.

Halit DURUCAN

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

- [Analiz](#) [2]
- [Bilim/Kuramsal](#) [3]

Kaynak URL (19/04/2024 - 21:42 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/okur-makale/dunden-bugune-egemenlik-ve-milli-irade-anlayisi>

Bağlantılar:

- [1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/mechulyolcu>
[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/analiz>
[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/bilimkuramsal>